

MICHAKATO YA KUPANDA

MAKANISA MAPYA

D.J. SENI

Hakimiliki © 2018 Daniel John Seni

Chapa ya kwanza

Chapa ya pili, 2021

ISBN 978-9976-5-3460-3

9 789976 534603 >

Haki zote zimehifadhiwa. Hakuna sehemu ya chapisho hili inayoweza kuzalishwa tena, au kuboreshwa au kusambazwa kwa njia yoyote ile bila idhini ya maandishi ya mchapishaji, isipokuwa kwa nukuu fupifupi kwa matumizi yasiyo ya kibashara.

Maandiko ya Biblia yamechukuliwa kutoka kwenye Biblia ya Kiswahili Toleo la shule inayotolewa na Swahili Union Version (SUV) isipokuwa pale ambapo imeelezwa vinginevyo.

Nukuu mbalimbali zilizotumika katika kitabu hiki zinatoka kwenye lugha ya Kiingereza. Hata hivyo, tafsiri yake si tafsiri rasmi, kwa hiyo inaweza kubadilishwa wakati wowote, na pia msomaji akiwa na nakala zake za asili, anaweza kuhakiki tafsiri hizi na kutoa maoni yake kwa msambazaji.

Chapa ya kwanza ya kitabu hiki ilikuwa na kichwa “*Michakato ya Uanzishaji ya Makanisa Mapya.*” Hata hivyo, mabadiliko ya sasa hayajaathiri maudhui ndani ya kitabu hiki.

Kinapatikana

Shekinah Mission Centre (SMC)

shekinahmission.smc@gmail.com

S.L.P 32807 Dar es Salaam

+255 769 080 629 +255 787 907 347

Madale/Mivumoni, Joshua road, mkabala na Shule ya Msingi-Atlas/ at Shekinah Presbyterian Church in Tanzania, Dar es Salaam

TABARUKU

Kwa Wachungaji, Wainjilisti, Waalimu, Wanafunzi pamoja na
Watumishi wote wanaoanzisha makanisa mapya na
wanaoendelea kutumika katika shamba la Bwana.

Ushauri kwa Wasomaji

“Wachungaji wengi hujiamini kwamba wanajua namna ya kupanda makanisa, hivyo huona haina haja ya kujifunza zaidi kuhusu kupanda kanisa. Wengine husema mimi tayari ninalo kanisa, lakini ni kweli kwamba Wachungaji wote wanahitaji kujifunza somo la upandaji wa makanisa mapya hata kama wanayo makanisa hayo.”

Dkt. Peter Hyunphyo, “Chongshin Seminari, Korea Kusini, 2018

UTANGULIZI

Napenda nianze utangulizi kwa swali hili, je unapotaka kupanda kanisa jipya, jambo gani la kwanza ambalo unalifikiria akilini mwako? Kila mchungaji ambaye ameitwa na Bwana Yesu kwa ajili ya huduma ana ndoto ya huduma ambayo atakuwa nayo. Ndoto hiyo ndiyo mawazo ambayo unayo kwa ajili ya huduma ambayo Mungu amekuitia. Kwa mtu ambaye ameitwa, ndoto ni kitu ambacho hakianzi kwa harakaharaka tu, bali ni kitu kinachoanza polepole na kushinikiza moyo wa mtumishi kwa ajili ya huduma. Hata hivyo kuna Watumishi wengi sana ambao japokuwa wana ndoto na mawazo mazuri kwa ajili ya kuanzisha huduma; hawawezi kuanzisha huduma hizo. Sababu kubwa inayosababisha ni kukosa elimu kuhusiana na upandaji wa kanisa.

Ni jambo la kumshukuru Mungu kwa sababu kitabu hiki kinaenda kutoa majibu ya maswali ya wasomaji kuhusu upandaji/uanzishaji wa makanisa mapya. Kitabu hiki hakizungumzii mambo ya kitheolojia, bali ni mambo ya kivitendo tu. Kimelenga kuwawezesha wasomaji kupata mbinu mbadala kwa ajili ya kupanda makanisa katika maeneo ambayo wanaweza kwenda kutumika. Kumekuwepo na changamoto nyingi sana siku hizi kwa wapandaji wa makanisa kwa sababu mara baada ya kupanda makanisa wanashindwa kuyaendeleza. Kitabu hiki kinafafanua kwa undani zaidi mbinu mbalimbali za upandaji wa makanisa na namna ambavyo Watumishi wa Mungu wanaweza kusimamia huduma zao.

Kwa msomaji yeote, ni tumaini letu kwamba utafaidika kwa kupata maarifa mapya; tumeshughulikia masuala ya kuandaa bajeti za kanisa, na kuaandaa mikakati kwa undani zaidi. Pia tumeeleza tabia dhaifu za Watumishi unaorudisha maendeleo ya kanisa.

Changamoto tuliyo nayo siku hizi ni kwamba Watumishi wengi hawapendi kusikia neno kupanda kanisa kwa sababu wanataka kurithi makanisa tu. Ninaposema kurithi kanisa maana yake ni kwamba wanahangaika kutafuta makanisa ambayo tayari yamekwisha kupandwa na watu wengine nao wanataka kuwa Wachungaji viongozi au wasaidizi katika makanisa hayo.

Ingawa tunahitaji kupanda makanisa mapya kwa kadri iwezekanavyo, tunahitaji kujiuliza, je tunayo misingi mizuri ya Kibiblia kwa ajili ya kazi hii. Ni dhahiri kwamba “upandaji wa makanisa ambao hauwezi kuzingatia tafakari ya kitheolojia juu ya mambo ya utume ambayo kanisa limepewa na Mungu ni kujikusanya idadi ya watu kanisani tu, ambayo ni matayarisho ya changamoto za karne ijayo.¹

Tunahitaji kujenga uwezo si kwa nadharia peke yake, bali kwa vitendo kamili. Ni ukweli usiopingika kwamba kipindi cha mtume Paulo alipokuwa akipanda makanisa ni tofauti sana na kipindi cha leo. Wakati wa akina Paulo hapakuwa na compyuta, hapakuwa na simu, hapakuwa na magari kama tunayotumia leo,

---

¹ Charles Brock, Indigenous Church Planting: A Practical Journey (Neosho, MO: Church Growth International, 1994), 49.

hapakuwepo na bodaboda/pikipiki. Lakini jambo moja muhimu sana ambalo linaweza kutufanya tufuate nyayo zao; watu bado ni wale wale. Hapana mabadiliko yoyote kwa watu. Mzungu na Mwfrika ni walewale tofauti ni mahali tu wanapoishi. Kwa hiyo wanadamu hawana tofauti sana. Tofauti walizo nazo zinasababishwa na mazingira tu lakini ndani ya miyo yao bado wako vile vile. Kama ni kutenda dhambi kila mmoja anatenda dhambi. “wote wamefanya dhambi na kupungukiwa na utukufu wa Mungu” (Rum. 3:23)

Hivyo basi kitabu hiki kinaweza kuwafaa Wachungaji, Wainjilisti pamoja na Watumishi wengine wanaoitwa kwa ajili ya kufanya kazi ya kupanda makanisa.

YALIYOMO	ii
TABARUKU	ii
UTANGULIZI.....	iv
SURA YA KWANZA.....	Error! Bookmark not defined.
NADHARIA YA KUPANDA KANISA	Error! Bookmark not defined.
Nini maana ya kupanda kanisa?	Error! Bookmark not defined.
Sababu za Kupanda Makanisa	Error! Bookmark not defined.
Maswali ya mjadala.....	Error! Bookmark not defined.
SURA YA PILI	Error! Bookmark not defined.
AINA YA UPANDAJI WA MAKANISA	Error! Bookmark not defined.
SURA YA TATU.....	Error! Bookmark not defined.
KICHOCHO CHA KUPANDA KANISA	Error! Bookmark not defined.
Maswali ya mjadala.....	Error! Bookmark not defined.
SURA YA NNE.....	Error! Bookmark not defined.
MAADILI YA MPANDAJI WA KANISA	Error! Bookmark not defined.
Sifa Kuu za Mpangaji Wa Kanisa	Error! Bookmark not defined.
Tabia za Mpandaji wa Kanisa	Error! Bookmark not defined.
Maswali ya mjadala.....	Error! Bookmark not defined.
SURA YA TANO	Error! Bookmark not defined.
MAANDALIZI YA KUPANDA KANISA	Error! Bookmark not defined.
MAANDALIZI YA KIVITENDO	Error! Bookmark not defined.

6. Maandalizi ya Kiroho Error! Bookmark	not defined.
7. Maandalizi ya Ufundı. Error! Bookmark	not defined.
8. Maandalizi Kiuchumi: Error! Bookmark	not defined.
CHANZO CHA MAPATO Error! Bookmark	not defined.
UMAKINI KUHUSU PESA Error! Bookmark	not defined.
JINSI YA KUOMBABA SAPOTI Error! Bookmark	not defined.
Maandalizi ya Kisaikolojia Error! Bookmark not defined.	
Maandalizi ya kimkakati. Error! Bookmark not defined.	
Maandalizi ya Kihisia ..... Error! Bookmark not defined.	
Maswali ya mjadala..... Error! Bookmark not defined.	
Jinsi ya kupata watu wa kuanza nao kanisa jipya ..... Error! Bookmark not defined.	
Mpandaji wa kanisa na matumizi ya muda wake ..... Error! Bookmark not defined.	
Maswali ya mjadala ..... Error! Bookmark not defined.	
SURA YA SITA..... Error! Bookmark not defined.	
NAMNA YA KUANDAA BAJETI YA KANISA..... Error! Bookmark not defined.	
MFANO WA BAJETI..... Error! Bookmark not defined.	
VIPAUMBELE KATIKA MATUMIZI YA PESA..... Error! Bookmark not defined.	
Maswali ya mjadala..... Error! Bookmark not defined.	
SURA YA SABA ..... Error! Bookmark not defined.	
MAWAZO SAHIHI WAKATI WA UPANDAJI WA KANISA	

..... **Error! Bookmark not defined.**
Wito Wako ni Kuwafanya Watu Wafanye Huduma... **Error!**
Bookmark not defined.
Wewe Uwe Kweli Ni Wewe na Wala Siyo Maigizo... **Error!**
Bookmark not defined.
Lihusishe kanisa zima katika uinjilisti**Error!   Bookmark
not defined.**
Maswali ya mjadala ..... **Error! Bookmark not defined.**
SURA YA NANE..... **Error! Bookmark not defined.**
MBINU ZA KUBAKI NA DATU KANISANI..... **Error!**
Bookmark not defined.
Hitimisho ..... **Error! Bookmark not defined.**
Marejeleo ..... **Error! Bookmark not defined.**

Computer	Desktop kwa ajili ya kutunza taarifa A. JUMLA NDOGO	
A. Jumla Ndogo B. Jumla Ndogo C. Jumla Ndogo JUMLA KUU:		

MFANO WA BAJETI YA MWAKA
*Huu ni mfano wa bajeti ya kanisa la Shekinah Presbyterian
 Madale (mwaka 2018)*

AINA YA MATUMIZI	UFAFANUZI	JUMLA
MATUMIZI YA KIOFISI		
Printer 1	Kwa ajili vipeperushi	
Computer 1	Kwa ajili ya matumizi ya kiofisi tu	
Karatasi rim 10	Kwa ajili ya vipeperushi	
Notebook 5	Kwa ajili kuandika kumbukumbu muhimu	
Simu ya mezani 1	Kwa ajili ya matumizi ya ofisi tu	
Wife internet 1	Kwa ajili ya matumzi ya ujumla	
Matumizi ya ziada	Kwa ajili ya kuziba pengo	

	la bajeti	
	a. Jumla ndogo	
MATUMIZI YA KICHUNGAJI		
Posho	Kwa ajili ya mchungaji	
	Kwa ajili ya mwinjilist	
	Mwalimu wa mziki	
	b. Jumla ndogo	
MATUMIZI YA KIELIMU		
Kambi la vijana	Kuwa na kambi ya vijana kwa siku 2	
Mafunzo kwa Wachungaji	Semina kwa ajili ya Wachungaji tu	
Semina kwa kanisa zima	Chakula kwa ajili ya seminar ya wiki 1	
	Nauli kwa ajili ya waalimu 2	
Wiki ya UInjilisti	Kutengeneza t-shirt 50	
	Kutengeneza kalenda 400pc	
	Kutengeneza vipeperushi 1000	
	Kutengeneza mabango ya vitambaa	
	c. Jumla ndogo	
MATUMIZI YA KIIBADA		
Brochure (vipeperushi)	Kwa kila ibada angalau 70pc x200=	

Mapambo	Vitambaa na maua	
	Vifaa kwa ajili ya usafi	
Ibada Maalumu	Katika ibada ya pasaka	
	Katika ibada ya Krismas	
	Tamasha la uimbaji kanisani	
	Tamasha la PCT	
	Tamasha ndani ya umoja wa makanisa	
	Michango ndani ya umoja wa Ushuhuda	
	d. Jumla ndogo	
MATUMIZI YA KI-IDARA		
Idara ya watoto	Semina za watoto	
Idara ya vijana	Semina	
Idara ya wamama	semina	
MSAADA YA KIJAMII	e. Jumla ndogo	
Kusaidia wasiojiweza	Kununua mifuko 10 ya unga	
Kusaidia watoto (scholarship)	Kununua madaftari kwa ajili ya kuwasadia	
	f. Jumla ndogo	
	Ufupisho wa matumizi kwa ujumla	
	a. Matumizi ya kiofisi (Jumla ndogo)	
	b. Matumizi ya kichungaji (Jumla ndogo)	

	c. Matumizi ya kielimu (Jumla ndogo)	
	d. Matumizi ya kiibada (Jumla ndogo)	
	e. Matumizi ya kiidara (Jumla ndogo)	
	f. Matumizi ya kijamii (Jumla ndogo)	
JUMLA KUU		

Namna ya kupata pesa za kukithi bajeti hii ni pamoja na:-

1. Sadaka
2. Michango mbalimbali kanisani
3. Misaada kutoka nje ya kanisa
4. Wadau tofautitofauti